

KS. RYSZARD GROŃ

SPRAWOZDANIE Z 49. MIĘDZYNARODOWEGO KONGRESU
STUDIÓW MEDIEWISTYCZNYCH I Z KONFERENCJI STUDIÓW
CYSTERSKICH, KALAMAZOO, 8–11 MAJA 2014

Western Michigan University w Kalamazoo w roku 2014 po raz 49. gościł uczestników Międzynarodowego Kongresu Studiów Mediewistycznych, który organizują Medieval Institute wraz z College of Arts and Sciences tegoż Uniwersytetu. Liczba 49 świadczy o tym, że w przyszłym roku Kongres będzie obchodził jubileusz pięćdziesięciolecia obrad. Organizatorzy przez wiele lat wypracowali już sposób organizacji i realizacji tego spotkania, które każdego roku przebiega niemal tak samo. Do 15 września poprzedniego roku uczestnicy z całego świata zgłaszają propozycje wykładów, które potem specjalne komisje przyporządkowują zainteresowanym instytutom i organizacjom naukowym, dzielą na poszczególne sesje tematyczne. Z reguły każda sesja obejmuje 2–3 wykłady. Następnie publikowany jest szczegółowy program całego Kongresu i rozsyłany do zainteresowanych. Tematyka wykładów pojawiających się w poszczególnych sesjach jest tak szeroka, jak

szeroki wachlarz życia średniowiecznego został ujęty w ramy naukowe; dotyczy więc właściwie wszystkich jego aspektów. Co ciekawe, w czasie Kongresu poruszane są zagadnienia dotyczące nie tylko średniowiecza europejskiego, ale całego świata. Sesje odbywały się w budynkach Uniwersytetu, a rozpoczynały się kolejno o godzinach: 10:00, 13:30 i 15:30.

Zgodnie z tegorocznym programem przewidziano 565 wykładów. Jak zawsze, Kongresowi towarzyszyły wykłady plenarne zaproszonych gości. W roku 2014 w piątek (9 maja) do południa swój wykład zaprezentowała Susan L. Einbinder z University of Connecticut. Wykład był zatytułowany „Paszkwil barana: przemoc i średniowieczna metafora (The Libel of the Lamb: Violence and Medieval Metaphor)”. W sobotę (10 maja) do południa ze swoim wykładem, pt. „Co czytają, co widzieli, co słyszeli: kompozytorzy i muzyka sakralna w późniejszym średniowieczu (What They Read, What They Saw, What They Heard: Composers and Sacred Music in Late Medieval Culture)” wystąpiła Anne Walters Robertson z University of Chicago.

Jak każdego roku od kilkunastu lat, w ramy Kongresu wpisują się sesje Konferencji Studiów Cysterskich, organizowane przez Instytut Studiów Cysterskich Western Michigan University. W tym roku przewidziano 12 sesji. W czwartek (8 maja) dominował temat Aelreda, któremu poświęcono dwie pierwsze sesje, i Williama z St. Thierry, który był się tematem jednej sesji. Dwie pierwsze sesje zatytułowane: „Aelred kaznodzieja” i „Aelred pisarz”, miały za zadanie ukazać Aelreda z Rievaulx, słynnego opata cysterskiego z XII-wiecznej Anglii, jako kompetentnego kaznodzieję i pisarza monastycznego. W czasie sesji swoje wykłady wygłosili: Marsha L. Dutton, Ralf Lutzelschwab, Kathryn Krug oraz Jean Truax, Philip J. O'Mar i J. Stephen Russel. Popołudniowa sesja została poświęcona innemu reprezentantowi XII-wiecznego świata cysterskiego, Wiliamowi z St. Thierry. Omawiano podczas niej zagadnienia szczegółowe związane z jego nauką o: wierze (F. Tyler Sergent), duszy (Aage Rydstrom-Poulsen) i wpływie na późniejszą mistykę Taulera (Glenn E. Myers). Wieczorna sesja o 19:30 była właściwie dyskusją, dotyczącą celu, metodologii i komplementarności studiów akademickich i monastycznych w odniesieniu do monastycznych studiów cysterskich. Dyskutowali Thomas X. Davis, Marsha L. Dutton, Grace Remington, Thomas Sullivan. Piątkowe sesje (9 maja) Konferencji Studiów Cysterskich były poświęcone ogólnie cystersom w relacji do polityki światowej, tzw. zachodniej Europy (Helen Birkett, Leland Renato Grigoli, Lochin Brouillard), ich ekspansji (Dariusz Tabor, Roberta Cerone, Klaus Wollenberg) i stosunku do świata zewnętrznego z perspektywy monastycznej (Paul Evans, Kan Volek, Clare Balombin, Cornelia Oefelein). Sobotnie sesje koncentrowały się na zagadnieniach cysterskiej eklezjologii (James U. DeFrancis, Chad Turner), cysterskich tekstów poświęconych wierze i egzegezie (Marvin Dobler, Timothy M. Baker, Paul E. Locky) oraz na temacie z pogranicza mistyki bernardyńskiej (Michael S. Hahn).

Dwie niedzielne sesje (11 maja) zamknęły tegoroczną Konferencję Studiów Cysterskich. Pierwsza sesja dotyczyła hagiografii cysterskiej związanej z twórczością Bernarda (o św. Malachiaszu) i Aelreda z Rievaulx (*Vita Niniani*). Swoje prezentacje przedstawiali: Marjory E. Lange, Ann Astell i ks. Ryszard Groń. Ten ostatni wystąpił z wykładem omawiającym wpływ św. Marcina z Tours na powstanie *Vita Niniani* Aelreda z Rievaulx. Ostatnia tegoroczna sesja omawiała relacje hagiografii cysterskiej do ustaleń historyków. Można było wysłuchać wystąpień Eliasa Dietz, Stefano Mula i Briana P. McGuire'a.

Międzynarodowy Kongres Studiów Mediewistycznych i Konferencja Studiów Cysterskich to okazje do wymiany informacji z dziedziny studiów mediewistycznych. W czasie obrad i wykładów można zapoznać się z najnowszymi tendencjami i kierunkami badań. Taka wymiana doświadczeń pozwala na bardziej twórcze rozwijanie własnych badań. Tegoroczna Konferencja Studiów Cysterskich po raz kolejny pokazała wielką popularność osoby i aktualność twórczości Aelreda z Rievaulx, któremu były poświęcone aż trzy sesje. Warto podkreślić, że po raz pierwszy w tym roku wyraźnie zaistniała tematyka polskich cystersów, zaprezentowana przez Dariusza Tabora z Papieskiego Uniwersytetu Jana Pawła II w Krakowie. Podjął on temat architektury cysterskiej i jej symboliki w środowisku polskim XIII wieku, głównie na Pomorzu, Śląsku i w Małopolsce. Cieszą polskie akcenty na międzynarodowych kongresach, ponieważ pokazują polski wkład w kulturę średniowiecznej Europy. Oby było ich jak najwięcej. Najbliższy, jubileuszowy, Kongres Studiów Mediewistycznych odbędzie się już za rok, jak zawsze w drugi weekend maja. Do 15 września tego roku należy przesyłać propozycje wykładów, najlepiej drogą internetową: www.wmich.edu/medieval.